



## MATISZ takarítási norma Felülvizsgált verzió – 2013. 02. 11.

### I. Bevezető

A korábban megrendezett szakmai fórumokra, Kerekasztal beszélgetésekre épülve a MATISZ a mai nappal véglegesítette állásfoglalását a **magyarországi tisztítás-technológiai iparban alkalmazandó tárgyi- és tételnormákról**.

Az amerikai, német, osztrák és svéd normák összefüggésében kialakított normarendszer szorosan kapcsolódik a vállalási ár számítására vonatkozó új MATISZ modellhez, melynek lényege: tételnorma és a takarítási óradíj (TOD) szorzata adja a vállalási árat.

**A MATISZ normarendszere a tagok és a szakma képviselőinek részvételével, közös munka eredményeként, egyetértésben került véglegesítésre.**

### II. Szakmai alaphelyzet

Tény, hogy a mai takarító cégek nem vállalnak részt a szakmapolitika alakításában, nincs állásfoglalásuk a szakmájukra vonatkozóan, ezért a **szaktudásnak nincs védelme**, elismertsége.

MATISZ, megfelelően a szakmai és kormányzati elvárásoknak meghatározta a takarítás alapvető normáit, összhangban a takarítási piacnak azzal az igényével, hogy a bértarifa mellett legyenek ágazati normák is.

Az **ISSA (The Worldwide Cleaning Industry Association)**, a **FIGR (Forschungs- und Prüfinstitut für Facility Management GmbH)** normagyűjteményében leírt több száz különböző norma mind-mind azt a legnagyobb takarított területet adja meg, amit ideális körülmények között (a végrehajtó gyakorlott szakmunkás, és rendelkezésére áll valamennyi szükséges eszköz), adott takarítási feladatra vonatkozóan, 1 óra alatt el lehet végezni. **Ez rekord, és nem átlag!** (Amennyiben egy vállalat/vállalkozó jelzi, „meg tudja dönteni a rekordot”, hivatalos gyakorlati bemutatót kell tartania, s ha sikerül, átírják a normagyűjteményben az adott normát.)

### III. Kritikus kérdések a normák meghatározásánál

- Vajon mi az a reális idő és felhasználandó eszköz- és anyagmennyiség, amivel garantálható az elvárt szolgáltatás teljesítése?
- Össze lehet-e a különböző takarítási szolgáltatásokat összehasonlítani?
- Mi az a reálisan vállalható teljesítmény, amit még nem-teljesítési kockázat nélkül be lehet vállalni?
- Vajon olyan normákat kell meghatároznunk, amelyeket csak a magasan képzett szakmunkások tudnak megvalósítani?

A világban több egyesület és cég készít, jelentet meg idő- és anyagnormákat, mi mégis azt gondoljuk, hogy szükség van egy saját, a magyar viszonyokra meghatározott normagyűjteményre. Ennek oka, hogy mindenhol sajátos, szakmai szempontoktól bizonyos mértékben független helyzet alakul ki, ami a szakma fejlődésével folyamatosan változik. Emellett fontos a létesítményhasználat kultúrája is, ami országonként szintén vegyes képet mutat.

Magyarországon a takarítás 2004. óta államilag elismert szakma. A képzés azonban csak 2005-ben indult meg, és a takarításban jelenleg dolgozók kevesebb, mint 5%-a képzett szakmunkás! Ennek ellenére, szükségesnek látjuk a nemzetközileg elért normákhoz való igazodást, amely normákat a nemzetközi tulajdonú cégek elismernek, ajánlataik kiszámításakor figyelembe vesznek.



A takarítási ajánlatok sokszínűsége a jelenlegi szabályozás hiányosságaiban is kereshető. Komoly szakmai munka az ajánlati árak elemzése, a számok mögötti tartalom, szakmai színvonal értékelése.

#### IV. A takarítási norma új megközelítése

A magyarországi takarítási normák meghatározásakor az osztrák példát vettük alapul.

Korábban valamennyi technológiai folyamatra, felületre, területtípusra próbáltunk normákat megállapítani, azonban a gyakorlat bebizonyította, hogy a túl részletes, túl nagy darabszámú normagyűjtemény a szakma és a megrendelők számára sem értelmezhető, átlátható, a saját adottságokkal nem összeegyeztethető, vagyis nem használható.

Az új megközelítés lényege, hogy

- megkülönböztetünk **tétel- és anyag/időnormákat**,
- összhangban a takarítás definíciójával, a tisztítandó-takarítandó területek alapfunkciójukhoz 4 különböző, vagyis **4 elsődleges (vagy közvetlen), A, B, C és D kockázatokat** rendelünk (részletesen ld. „Elsődleges kockázatok” fejezet),
- **4 fő osztályozási kategóriában**, attól függően, hogy az adott terület alapvetően a „munkahely”, a „közlekedő, a „szociális terület” vagy a „szállás-, vendéglátó- és szórakozó hely” funkciót látja el, amit kiegészít
- **2 tisztítandó felülettípus** megkülönböztetése, úgymint a „kemény és rugalmas felületek valamint a „textilburkolatok.

Ami változatlan, hogy

- a napi takarításban szereplő feladatra vonatkozó norma,
- a heti 5 alkalommal végzett feladat normája,
- továbbfejlesztésének következő lépcsője lehet pl. a heti egyszeri takarítás és 5 alkalommal csak szemetelésre kidolgozott norma.

#### V. Összegzés

A MATISZ a takarítási óradíj (TOD) mellett a takarítási **normák** meghatározásával igyekszik „szabványosítani” az ajánlatadást, az ajánlatok összehasonlíthatóságát.

**Szakmailag alátámasztott, a szakma által elismert, megfelelő fórumokon megismertetett norma mértékadó, iránymutató a piac minden szereplője számára.**

**A norma egyértelműen összehasonlíthatóvá teszi az ajánlatok szakmai tartalmát.**

A normagyűjtemény bővíthető, fejleszthető.

Budapest, 2013. február 11.

# Takarítási norma leírása

## 1. Definíció

A norma az a **legnagyobb alapterület**, ami **1 munkaóra alatt**, adott takarítási technológiával elvégezhető.

## 2. Takarítási tételnormák

A tételnormák meghatározásakor 3 alapvető szempontot vettünk figyelembe.

- 1.) Az elsődleges kockázatokat
- 2.) A területi kategóriákat
- 3.) A takarítandó felület típusokat.

A felsorolt szempontok alapján készítettük el az 1.4 pontban leírt mátrixot, amely alapul szolgált az 1.5 pont tételnormáihoz.

### 2.1. Elsődleges kockázatok a takarításban

A tisztítandó-takarítandó területek **alfunkciójuknak** megfelelően **nem megfelelő illetve a nem megfelelő gyakoriságú tisztítás-takarítás esetén** különböző **kockázatokat jelenthetnek** a tartósan ott tartózkodó emberek, vagy a helyszínen lévő berendezések számára. Ezeket nevezzük elsődleges (vagy közvetlen) kockázatoknak.

Az elsődleges kockázatok négy kategóriáját különböztetjük meg: „A” egészségügyi kockázat, „B” közérzeti kockázat, „C” baleseti és környezeti kockázat és „D” funkcionális kockázat.

Az nem mindig egyértelmű, hogy egy adott területen pontosan milyen elsődleges kockázat van. A létesítménygazda kötelezettsége és felelőssége jelenteni, hogy üzemeltetői felfogásban az adott terület milyen területnek minősül.

#### Egészségügyi kockázat



## A

Az „A” kategóriába sorolt takarítandó helyek az egészségügyi intézmények kórtermei, műtők, járó beteg intézmények, az élelmiszeripar és gyógyszeripar területei, ahol a nem takarítás vagy a nem megfelelő tisztítás-takarítás **egészségügyi kockázatot** jelent. A szennyeződések fajtái olyan jellegűek, és olyan mennyiségben vannak jelen, illetve az ott tartózkodó emberek nagy részének egészségügyi állapota (immunrendszere) olyan lehet, hogy reális kockázata van az állapotuk romlásának és egy esetleges járvány kialakulásának. Ezek azok a helyek, ahol ún. folyamatos fertőtlenítő takarításra van szükség. Itt a beteg vagy a potenciálisan fertőző emberek gyakori előfordulása vagy a gyártott készítmények nagy fertőzőhatás veszélye miatt speciális körülményekkel kell számolnunk. Ezekon a helyeken fennáll a **mikrobiológiai szennyeződések** előfordulásának lehetősége, és az ott tartózkodó egészséges emberek megfertőződése.

### Közérzeti kockázat



## B

A „B” kategóriába sorolt takarítandó helyek például az **iroda, könyvtár**. Az előforduló szennyeződések egyrészt **közérzeti kockázatot** jelentenek az ott tartózkodó emberek; másrészt **állagromlási kockázatot** jelentenek a helyen található felületek és tárgyak számára. A „B” kategóriába sorolt helyeken általában **mechanikai, vegyi és kevert szennyeződések** jelennek meg (pl. sár, ruhafoszlány, pókháló, por, ital, rágógumi stb.), amelyek az ott tartózkodó személyek komfortérzetét befolyásolják, illetve a hely állagának fokozatos romlását eredményezheti.

### Baleseti és környezetvédelmi kockázat



## C

A „C” kategóriába sorolt takarítandó helyek például az **ipari terület (olajos vagy poros)**. Az előforduló **szennyeződések fizikai-biztonsági, környezetvédelmi és állagromlási kockázatot** jelentenek. A „C” kategóriába sorolt helyeken (ipari létesítmények, raktárak és szabad területek) elsősorban nagy mennyiségű, folyamatosan termelődő ipari hulladék vagy valamilyen katasztrófa eredményeképpen **mechanikus, vegyi és kevert szennyező anyagok** lehetnek jelen, melyek veszélyeztetik az ott élők vagy dolgozók biztonságát, beleértve az állat- és növényvilágot is.

### Funkcionális kockázat

## D

A „D” kategória egy speciális kategória, ami jellemzően nem csak egy adott területen van jelen, hanem bármelyik kockázati területen megjelenhet, ha ott olyan berendezések találhatóak, amelyek működésében zavart okozhat az oda nem való anyag. Ez a kategória tehát csak közvetve jelent kockázatot az ott tartózkodó emberekre, mert a fontos berendezési tárgyak vagy gyártmányok (beleértve ebbe a takarító gépeket is) sérülhetnek meg, és/vagy válhatnak használhatatlanná a szennyeződések miatt. Tipikus példa erre a napkollektor, aminek szennyezett felülete csökkentheti annak hatékonyságát, de ennek tekinthetjük a szennyezett ablakot is, amelyen kevesebb fény jön be, és így nem tudja ellátni a funkcióját.

## 2.2. Takarítási területi kategóriák – takarítandó területek meghatározása funkció szerint

A MATISZ, az osztrák normarendszerhez hasonlóan 4 fő, jól elkülöníthető csoportot határozott meg a takarítandó területek funkciója szerint.

Területi kategóriák	Példa
<b>1. Munkahely</b> Minden olyan terület, ahol valamilyen termelés, javítás és/vagy érték-előállítás folyik.	Műtő, labor, iroda, könyvtár, ipari munkahelyek.
<b>2. Szaniter vagy szociális helyiség</b> Minden olyan terület, aminek az a szerepe, hogy az emberek higiéniai szükségletüket kielégítsék, vagy ilyen szolgáltatásokat vegyenek igénybe.	Mellékhelyiség, WC, tusoló, fürdő, öltöző.
<b>3. Közlekedő</b> Minden olyan terület, ami összeköt két másik, azonos vagy különböző funkciójú területet.	Bejárat, aula, folyosó, lépcsőház, lift.
<b>4. Szállás-, vendéglátó- és szórakozóhely</b> Minden olyan terület, ahol az emberek az utazási-, pihenési és étkezési- illetve szórakozási igényeiket elégték ki.	Kórterem, intenzív osztály, szállodai szoba, vonat, busz, repülő, étterem.

## 2.3. Takarítandó felület típusok

Normagyűjteményünk 2 fő felület típust különböztet meg. Kemény és rugalmas felületek illetve a textilfelületek tisztítása olyan eltérő technológiát igényel, ami szükségessé teszi a két típus elkülönítését.

## 2.4. A takarítási területi kategóriák, felülettípusok és az elsődleges kockázatok mátrixa

Területi kategóriák	Felülettípusok (padló felületek és berendezési tárgyak burkolatai)	Elsődleges kockázatok		
		A és D	B és D	C és D
<b>Munkahely</b>	<b>Kemény vagy rugalmas padlóval</b>	<b>Műtő, labor, élelmiszeripari terület, nagykonyha:</b> jellemzően naponta többször kell nedves és fertőtlenítő hatású technológiákkal, (nedves felmosás, súrolóautomatás tisztítás) beavatkozni.	<b>Iroda, tárgyaló:</b> jellemzően naponta kell takarítani száraz-, impregnált-, nyirkos- vagy nedves technológiákkal.	<b>Ipari terület:</b> jellemzően naponta kell nedves technológiákkal, (nedves felmosás, súrolóautomatás tisztítás) beavatkozni. Általában a területen dolgozó végzi.
<b>Munkahely</b>	<b>Textil padlóval</b>	<b>Ilyen nincs!</b>	<b>Iroda, tárgyaló:</b> jellemzően naponta (esetleg 2 naponta) kell takarítani, jellemző szennyeződéseknek megfelelő szűrésű hengerkefével porszívóval.	<b>Ilyen nincs!</b>

Területi kategóriák	Felülettípusok (padló felületek és berendezési tárgyak burkolatai)	Elsődleges kockázatok		
		A és D	B és D	C és D
Közlekedő	Kemény vagy rugalmas padlóval	<b>Folyosó:</b> jellemzően naponta többször kell nedves és fertőtlenítő hatású technológiákkal (nedves felmosás, súrolóautomatás tisztítás) beavatkozni.	<b>Folyosó, lépcsőház:</b> jellemzően naponta kell takarítani száraz-, impregnált-, nyirkos- vagy nedves technológiákkal.	Közlekedő: jellemzően naponta kell nedves technológiákkal (nedves felmosás, súrolóautomatás tisztítás) beavatkozni.
Szociális terület		<b>Mellékhelyiség, WC, öltöző, mosdó:</b> jellemzően naponta többször kell nedves és fertőtlenítő hatású technológiákkal, (nedves felmosás, súrolóautomatás tisztítás) beavatkozni.	<b>Mellékhelyiség, WC, öltöző, mosdó:</b> jellemzően naponta többször kell nedves technológiákkal, (nedves felmosás, súrolóautomatás tisztítás) beavatkozni.	Ilyen nincs!
Szállás-, vendéglátó- és szórakozó hely		<b>Kórházi kórterem, szanatórium stb.:</b> jellemzően naponta többször kell nedves és fertőtlenítő hatású technológiákkal, (nedves felmosás, súrolóautomatás tisztítás) beavatkozni.	<b>Szállodai szoba, repülő, busz, vonat, étterem stb.:</b> jellemzően naponta kell takarítani száraz-, impregnált-, nyirkos- vagy nedves technológiákkal.	Ilyen nincs!

## 2.5. A takarítás tételnormái

A MATISZ szakértői fórumokon időszakosan felülvizsgálja a meghatározott irányszámokat. Az aktuális verzió a közzététel dátumával megjelölve elérhető a [MATISZ honlapján](#).

## 3. Takarítási anyag- és időnormák

Az anyag- és időnormák meghatározásakor 2 alapvető szempontot vettünk figyelembe.

- 1.) A takarítandó felület típusokat.
- 2.) A szükséges technológiát

A MATISZ szakértői fórumokon időszakosan felülvizsgálja a meghatározott irányszámokat. Az aktuális verzió a közzététel dátumával megjelölve elérhető a [MATISZ honlapján](#).